

σκουσι, τὴν λέξιν κέρ, οἰκία, καὶ τὴν λέξιν βυδάρ, θύρα (15).

Ἐν χείρων φαίνεται ἡ ἠθικὴ τῶν ἀνθρώπων τούτων κατάστασις· καὶ θρησκείαν μὲν πρεσβεύουσιν ἢ τὴν χριστιανικὴν ἢ τὴν μουσουλμανικὴν, κατὰ τὰ συμφέροντα αὐτοῖς, καὶ ἀδιαφοροῦντες πρὸς πάντα τὰ δόγματα καὶ τὰς τελετάς, πολλάκις ἀποθνήσκουσιν ἀβάπτιστοι ἢ ἀπερίτμητοι (13). Ἡ αἰσχρολογία, ἡ περὶ τὸ λέγειν ἀσέλγεια καὶ αὐτῶν τῶν γυναικῶν εἶναι ἀπαραδειγμάτιστος (15), τρομερὰ δὲ καὶ ἡ κιναιδία ἢ συνοδεύουσα τὰ ἔσχατα τῶν γυναικῶν, ἄσχημα ἐπικναλαμβανόμενα ἄνευ τῆς ἐλαχίστης αἰδοῦς ἐνώπιον πάντων (31).

Τοὺς νεκροὺς αὐτῶν θάπτουσιν ἐν καιρῷ νυκτὸς ἵνα μὴ δαπανήσωσιν εἰς ἱερέα ἢ ἱμάμην, καὶ ἀντὶ ἱατρῶν προσκαλοῦσι γραῖας τινὰς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυλῆς (28). «Ὅταν δὲ καταλίπωσι τὸ ἔαρ τὰ χειμερινὰ κατκλύματα, συνέρχονται πάντες εἰς χλοερὸν τινα ἀγρὸν πλησίον κρήνης, καὶ ἐκεῖ πανηγυρίζουσι μακρὰν τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν Τούρκων ἑορτὴν ἰδιάζουσαν τῇ φυλῇ αὐτῶν, τὴν λεγομένην κακκάβαν ἢ τῶν λεβήτων, καὶ θυσιάζοντες ἀνὰ ἀρνίον ἕκαστος, ἄδουσι, χορεύουσι, τρώγουσι, πίνουσι καὶ τέρπονται ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας· οὐδεμία δὲ διαφορά, οὐδεμία δίκη θεωρεῖται διαρκούσης τῆς ἑορτῆς (27).

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξιστοροῦνται ἐν τῷ πρώτῳ Μέρει τῶν *Μελετῶν*. Τὸ δὲ δεύτερον περιέχει τὴν γραμματικὴν, τὸ τρίτον, τὸ καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἐκτενέστερον, τὸ λεξικόν, καὶ τὸ τέταρτον μύθους, κύρια ἐνόνματα καὶ γαλλαισιγανικὸν λεξικόν. Ὅποιοι δὲ καὶ ὅποσοι κόποι ἀπαιτοῦνται εἰς σύνταξιν γραμματικῆς καὶ λεξικοῦ γλώσσης· ἀμοιρούσης φιλολογίας! καὶ τί λέγομεν φιλολογίας; ἀμοιρούσης καὶ ἀλφαβήτου!

Καὶ μεταξὺ μὲν τῶν Ἑλλήνων τὸ σύγγραμμα τοῦτο πιθανὸν νὰ μὴ ἐκτιμηθῇ δεόντως, διότι ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον δὲν καταγινόμεθα εἰς ἐθνολογικὰ ζητήματα. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων θέλει βεβαίως θεωρηθῇ ὡς πολύτιμον κτῆμα, ἢ ἐκ τούτου τιμὴ θέλει περιέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ φιλογενέστατον καὶ σοφὸν τέκνον ὁμολογεῖται ὁ Κ. Πασπάτης.

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΤΟΥ 1870 ΕΤΟΥΣ.

(Ἰδε φυλ. 485.)

Δ'. Δραματικὴ ποίησις.

Ἐκ τῶν πεμφθέντων ἐν τῷ διαγωνισμῷ 48 δραμάτων ἑπτὰ μόνον ἐκρίθησαν ἄξια προσοχῆς. Οἱ

Μάγοι, Βιργιλία, Νέρων, οἱ Μνηστῆρες, ὁ τελευταῖος Κόμης τῶν Σαλώνων, τὸ Φρόνημα τῶν πρώτων Χριστιανῶν καὶ Ἀνρίδας ἐν Γόρτυρι.

Ἰσως ἡ πληθὺς τῶν 48 δραμάτων, τοῦ δυσκολωτέρου τούτου εἶδους τῆς ποιήσεως προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, κατὰ τὰς τελευταίας κρίσεις τοῦ Βουτζινάιου διαγωνίσματος, ἔδειξε προστασίαν τινὰ καὶ ἐβράβευσεν τοιοῦτου εἶδους ποιήματα. Ἐάν οὕτως ἐσκέφθησαν οἱ πέμποντες ποιήματα εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν ἠπατήθησαν μεγάλως· διότι ἡ ἐπιτροπὴ πάντα τὰ εἶδη τῆς ποιήσεως ἄνευ προκατελήψεως τινος ἐξετάζουσα, καὶ ἐπὶ τῆς σχετικῆς ἀξίας τῶν ποιημάτων στηριζομένη δύναται νὰ στέψῃ αὐρίον (χωρὶς καὶ μὴδὲ μνείαν νὰ κάμῃ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς περὶ τῶν ἐν τῷ διαγωνισμῷ κακῶν δραμάτων) μικρὰν τινα συλλογὴν καλῶν ἀσμάτων· καὶ τοῦτο ποιοῦσα δὲν προτίθεται ν' ἀποδείξῃ ὅτι προτιμᾷ τῆς δραματικῆς τὴν λυρικὴν ποίησιν, ἀλλ' ὅτι ἐκτιμᾷ τὸ καλὸν, τὸ εὐφυές, καὶ τὸ κατὰ τέχνην ἄρτιον ἔργον εἰς ὅποιονδήποτε εἶδος τῆς ποιήσεως ἀπαντήσῃ τοῦτο. Ταῦτα ἅπαξ καὶ διὰ πάντος ὡς πρὸς τὴν παρεξήγησιν ἦν τινὲς ἔκαμον.

29. *Οἱ Μάγοι.* Εἶναι τραγωδία εἰς πράξεις τρεῖς ὑπόθεσιν ἔχουσα τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας ἀναφερόμενα (Ἡροδότ. Βιβλ. Γ'. 61 καὶ ἐξῆς) περὶ Ψευδοσμέρδιδος τινος γενομένου Βασιλέως τῆς Περσίας. Κατὰ δὲ τὸν ποιητὴν, οὐδόλως ἀφιστάμενον τοῦ ἱστορικοῦ, ἔχει οὕτω ἡ ὑπόθεσις.

Ἀπόντος τοῦ βασιλέως Καμβύσου ἐν Συρίᾳ καὶ ἐκεῖ ἀποθανόντος, ὁ μάγος Σμέρδης βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πατιζείθου καὶ τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ Βάζα, καταλαμβάνει τὰ ἐν Σούσοις ἀνάκτορα καὶ κηρύττεται βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ὡς αὐτὸς ὢν ὁ τοῦ Κύρου υἱὸς Σμέρδης, ὅστις ἐνομίζετο ὅτι ἀπέθανε.

Γίνεται πρὸς τοῖς ἄλλοις σύζυγος καὶ τῆς καλῆς Φαιδύμης, θυγατρὸς τοῦ Ὀτάνου εὐπατρίδου Πέρσου, ἣν εὗρεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἣν ὠνόμασε Βασίλισσαν. Πολλοὶ εὐπατρίδαι Πέρσαι ὑποπτεύσαντες τὴν ἀπάτην τοῦ Ψευδοσμέρδιδος τούτου, καὶ συνωμόσαντες κατ' αὐτοῦ ἀποφασίζουσι τὴν ἐξόντωσίν του· ἀλλ' ἀναβάλλουσιν αὐτὴν μέχρις ὅτου βεβαίωσῃ ἡ Φαιδύμη τὸν πατέρα τῆς Ὀτάνης, ἔαν ὁ βασιλεὺς Σμέρδης, ὁ καὶ σύζυγός τῆς, ἔχει κεκοιμημένα τὰ ὦτια του ἢ οὐ· διότι ὁ μάγος Σμέρδης, καταδικασθεὶς ἄλλοτε εἰς ταύτην τὴν ἀτιμωτικὴν ποινὴν, ἔφερε τὰ σημεῖα τῆς ποινῆς του ὡς ἀλάνθαστον γνῶρισμα τῆς ταυτότητός του. Τῆς ὑπονοίας τῶν συνωμοτῶν βεβαιωθείσης παρὰ τῆς Φαιδύμης, ἀπεφασίσθη ὁ θάνατος αὐτοῦ. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Σμέρδης μαθὼν ὅτι ἦλθεν ὁ γέρον Πρήξασπις, ὅστις ἐγίνωσκε τὸν θάνατον τοῦ ἀληθοῦς Σμέρδιδος καὶ οὕτινος ἡ περὶ Σμέρδιδος μαρτυρία ἦτο πιστευτὴ παρὰ τοῖς Πέρσαις,

καλεῖ αὐτόν, τὸν καλακεύει διὰ δώρων καὶ ὑποσχέσεων, καὶ τὸν προτρέπει νὰ κηρύξῃ δημοσίᾳ ὅτι ὁ νῦν βασιλεύων Σμέρδης εἶναι γνήσιος υἱὸς τοῦ Κύρου. Ἀλλ' ὁ γέρον Πρήξασπις ἀντι νὰ πράξῃ ὡς παρηγυέλθῃ, τούναντίον λαλήσας ἀπὸ τινος ὑψηλοῦ πύργου πρὸς τὸ ἐπὶ τούτου συναχθὲν πλῆθος, ὡμολόγησεν ὅτι ὁ ἀληθὴς Σμέρδης υἱὸς τοῦ Κύρου ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Καμβύσου, ὁ δὲ νῦν βασιλεύων εἶναι ἄρπαξ τοῦ θρόνου καὶ ἀπατεῶν. Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ πύργου καὶ ἐφονεύθη. Τότε οἱ συνωμόται ὁρμῶσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα, φονεύουσι τὸν Σμέρδην, ὃν ἀκολουθεῖ καὶ ἡ Φαιδύμη ὀηλητηριασθεῖσα· κηρύττεται δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν εἰς τῶν συνωμοτῶν, ὁ Δαρεῖος.

Τὸ δραματικὸν τοῦτο ἔργον κάπως ἀναγινώσκειται, διότι ἔχει ὀλιγωτέραν τὴν φλυαρίαν καὶ τὰ περιττά. Ἐκ 1099 λαμβανικῶν στίχων μόνον συγκείμενον ἄρχεται καὶ βαίνει γοργῶς καὶ κατὰ φύσιν πρὸς τὴν λύσιν του· ἔχει δὲ καὶ ἄλλο τι πλεονέκτημα· εἰς τινὰς σκηνὰς ὁ διάλογος ἐκ μονοστίχων ἢ διστίχων κάπως ἀποφθεγματικῶν συγκείμενος, ἀρχαίζει ἐν μέρει καὶ ποικίλλεται διὰ μεταφορῶν καὶ παραβολῶν καὶ ῥήσεων ἐκλεκτῶν. ἔχει δὲ προσέτι καὶ τοὺς πλείστους χαρακτῆρας τῶν προσώπων ὁμαλούς.

ἔχει ὅμως ἀφ' ἑτέρου ἐλαττώματα πολλά. Ἡ στιχουργία του εἰς πλείστα μέρη εἶναι ἄνευ τομῶν· ἡ γλῶσσά εἰς πολλὰ ἡμαρτημένη, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνεται διὰ τὸν ἀστεῖον ἀναχρονισμόν της καὶ ἡ φράσις «καλπονόθευσις τοῦ στέμματος» ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ οὐδὲν ἐμποιεῖ διάφορον εἰς τὸν Ἕλληνα· διότι κατὰ τί ἐνδιαφερόμεθα ἡμεῖς περὶ τῶν Περσικῶν πραγμάτων, καὶ περὶ τοῦ ἂν ἀληθὴς ἢ ὁ ψευδὴς Σμέρδης βασιλεύῃ εἰς τὰ Σοῦσα; Οἱ Πέρσαι ἦσαν βάρβαροι πάντοτε δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, καὶ εἶναι, καὶ θὰ ᾔῃσι ἐνόςφω σῶζεται ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος. Καὶ αὐτὰ μὲν φρονοῦμεν ἡμεῖς· ζητοῦμεν δὲ συγγνώμην διὰ τὴν μικρὰν ἡμῶν ταύτην διαφωνίαν παρὰ τοῦ σοφοῦ παραδοξογράφου ἱστορικοῦ τῆς Περσίας κυρίου Γκομπινώ, τοῦ πρὸ ὀλίγον δημοσιεύσαντος ὅτι τὰ κατὰ τῶν Περσῶν τρόπαια τῶν Ἑλλήνων ἐν Πλαταιαῖς, Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι, εἶναι μῦθοι αἰσχροί. Δυστυχὴς Ἑλλάς! Μεταξὺ τούτων ἄλλων μαρτυρίων τὰ ὅποια ὑπέστης, ἀνεφάνησαν καὶ Προκροῦσται τοῦ κεκυρωμένου ὑπὸ τούτων αἰώνων ἱστορικοῦ μεγαλείου σου, ἀποκύπτοντες ἕκαστος κατὰ τὰς ἰδιάς αὐτοῦ φαντασιοπληξίας καὶ τὸ μίσος του τὰ ἄνθη τῶν ἀρχαίων ἡρωϊκῶν στεφάνων σου! Τίς οἶδεν ἂν αὖριον ἄλλος τις Γκομπινώ δὲν ἀρνήθη τὴν καταστροφὴν τοῦ Δραματικοῦ στρατοῦ εἰς Δερβενάκια, τοῦ Μικούλη καὶ τοῦ Κανάρη τοὺς κατὰ θά-

λασσαν ἄθλους, τοῦ Μισολογγίου τὸν ἡρώτημὸν καὶ τοσούτους ἄλλους θριάμβους τῆς νέας Ἑλλάδος, δι' ὧν, οὐχὶ ἐξ ἀρετῆς, ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐμαλάχθη ἡ καρδιά τῶν διπλωματῶν! Ἀλλ' ἄς ἀποστρέψωμεν τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοιούτων καταισχυονόντων τὰ γράμματα παραλογισμῶν, καὶ ἄς ἐλθωμεν εἰς τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν μας δράμα. Ἡ κακὴ ἐκλογὴ τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος τούτου, καὶ ἡ ἀδιαφορία ἣν ἔχομεν πρὸς τοὺς ἥρωας αὐτοῦ, οὐδένα ἔλεον κινοῦντας ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, εἶναι ἡ μεγίστη τῶν ἐλλείψεων. Ἐκτὸς δὲ τούτου οὐδὲν γενναῖον διδασκόμεθα ἐξ αὐτοῦ. Εἰς ἀπατεῶν ἀνέβη ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς τὸν θρόνον τῆς Περσίας καὶ οἱ Σατράπαι καὶ οἱ κοτσαμπάσιδες τῆς Περσίας τεκταίνουσι συνωμοσίαν ἐναντίον του, τὸν φονεύουσι διὰ νὰ βάλωσιν ἕνα σύντροφόν των ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου· ἰδοὺ τὸ ὅλον τῆς ὑποθέσεως. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου τὸ δράμα ἀποβαίνει κατὰ δύο λόγους ἀστεῖον. Πρῶτον διότι ἡ λύσις καὶ καταστροφή του στηρίζεται εἰς ἕν ζεύγος ἀποκοπέντων ὠτίων· καὶ δεύτερον, διότι ὁ ποιητὴς βάλλει εἰς τὸ στόμα τῶν φύσει δούλων Περσῶν γενναίους λόγους περὶ ἐλευθερίας, καὶ κατὰ τυράννων πάντῃ ἀναρμόστους·

Ἄς ἐμὸσωμεν
ὕπὲρ ἐλευθερίας ν' ἀποθάνωμεν!

Λέγουν οἱ συνωμόται. Λέγει δὲ ὁ Δαρεῖος·

Ὁ θάνατος εἶναι τιμὴ!
αἰσχύνῃ δὲ ὁ βίος μας ὁ δουλικός!
Θὰ πολεμήσωμεν τοὺς μάγους ἅπαντας
ὕπὲρ ἐλευθερίας, καὶ ἂν πέσωμεν
θὰ πέσωμεν ἐνδόξως καὶ ἡρωϊκῶς!
ἔμπρός! εἰς τοὺς τυράννους θάνατος αἰσχρός!
Πάντες δὲ ἄς μάθωσιν
ὅτι οἱ Πέρσαι τοὺς τυράννους τοῦ μισοῦν!!!

Ὁ δὲ Ἀσπαθίνης λέγει·

Ὁ τύραννος ἄς βρέξῃ μὲ τὸ αἷμά του
τ' ἀνάκτορα! τὴν νίκην βλέπω φανεράν·
ἐλευθερίαν ἢ τὸν θάνατον! ἔμπρός!

Καὶ ὁ Ὀτάνης ἐκφωνεῖ σημειωτέον ὅτι αὐτὸς ἀφῆσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ψευδοσμέρδης τὴν θυγατέρα του ἐπὶ πολὺ ὡς καλὸς πενθερός.)

ὦ πατρίς! πατρίς!
σοὶ ἔδωκα ἐλευθερίαν σήμερον!

Αὗται αἱ φράσεις ἄπασαι δὲν ἀποσπῶσι τὸ μέγα διάμα λεγόμεναι παρὰ Περσῶν, ὅπως ἤθελε τὸ ἀποσπάσει ὁ Κιζλάρ-ἄγας, ἀρχιευνούχος τῶν Σουλτανικῶν χαρεμίων, ἐὰν ἐλάλει περὶ Πλατωνικοῦ ἔρωτος· Ἐκτὸς τούτων, ὁ ἥρωας τοῦ δράματος Σμέρδης εἶναι πρόσωπον παθητικὸν καὶ ἑτεροκίνητον· δραστηριώτερος δὲ εἶναι ὁ ἀδελφός του Πατιζεΐθης, ὁ ἐνεργῶν ὑπὲρ τοῦ Σμέρδης, καὶ πράττων, καὶ συμβουλευὼν νὰ σφάζωσι τοὺς κορυφαίους τῶν Περσῶν. Ἡ δὲ Φαιδύμη, ἐν ᾧ ἐνθυμεῖται τὸν ἀποθανόντα βα-

σιλέει Καμθύσταν, μετ' ὀλίγον συμπάθει ὑπερβολικῶς πρὸς τὸν Σμέρδιν, χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ καὶ νὰ μεταξὺ τοῦ πρώτου αἰσθήματος καὶ τοῦ δευτέρου ὀλίγος καιρός. Ἀστεία δ' ἀποδίνει καὶ ἡ σκηνὴ καθ' ἣν ὑπνώττοντος τοῦ Σμέρδιος ἡ Φαιδύμη ἀποκαλύπτει, κατὰ παραγγελίαν τοῦ πατρὸς τῆς Ὀτάνου, ὅτι ὁ σύζυγός τῆς δὲν ἔχει ὥτια! καὶ ἐκφωνεῖ

Θεοί! δὲν ἔχει ὥτια· τῷ ἐκέκησαν
αἱ χεῖρές μου τοὺς τύπους ἐψηλάφησαν
οὗς μάχαιρα δέειξ ἐσημείωσεν.

Ἄλλο δέ τι φριδρὸν συμβαίνει εἰς τὴν καταστροφὴν· ἀφ' οὗ ὁ Σμέρδης ἐφονεύθη παρὰ τῶν συνωμοτῶν, κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὴν Φαιδύμη, ἔρχεται πάλιν εἰς τὴν σκηνὴν μετὰ τῶν συνωμοτῶν ἵν' ἀποθάνῃ ἐνώπιον τῶν θεατῶν, καὶ γίνῃ ἴσως duello ἀποχαιρετισμοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Φαιδύμης, νὰ συμπάθῃ ὁ θεατὴς πρὸς αὐτοὺς, καὶ νὰ ἀπολέσῃ ὅλην αὐτῆς τὴν δύναμιν ἢ ἡρωϊκὴν πράξις τοῦ φόνου του.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας κάμνομεν εἰς τὸν συγγραφεύαντα τὴν τραγωδίαν ταύτην διὰ νὰ ᾔναι προσηκτικώτερος, ἐὰν ἄλλοτε συγγράψῃ δράμα. Καλὸν δὲ ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἐμελέτα τί ἐστὶ δράμα πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὴν συγγραφὴν αὐτοῦ.

50. *Βιργινία ἡ Ῥωμαία*, δράμα εἰς μέρη 5, ὑπόθεσιν ἔχον τὸν ἐπὶ δεκανδρίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου αἰῶνος ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης συμβάντα τραγικὸν θάνατον τῆς Βιργινίας ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Βιργινίου, ἐξ οὗ προῆλθε καὶ ἡ κατάλυσις τῶν δεκάρχων.

Ἡ οἰκονομία τοῦ δράματος ἔχει οὕτω.

Ἐν ἀρχῇ τῆς πρώτης πράξεως ὁ Ἰκίλιος μνηστὴρ τῆς Βιργινίας καὶ ὁ φίλος τοῦ Λουκρήτιος συνδιαλέγονται περὶ τῆς ἀθλίας κατωστάσεως τῆς Ῥώμης ἐνεκα τῆς τυραννίας τοῦ δεκάρχου Ἀππίου Κλαυδίου· ὁ δὲ Ἰκίλιος λέγει πρὸς τὸν φίλον του ὅτι φοβεῖται μήπως γίνῃ δεύτερος Κολλατῖνος, διότι ὑποπτεύει ὅτι ὁ δέκαρχος προσβλέπει ἐρωτικῶς τὴν μνηστὴν του. Κατόπιν ὁ Βιργίνιος λαλεῖ πρὸς τὴν θυγατέρα του περὶ τοῦ προσεχοῦς γάμου τῆς συμβουλευσὼν αὐτήν· εἰσέρχεται δὲ τεθλιμμένος ὁ Ἰκίλιος ἀγγέλλων τῷ Βιργινίῳ καὶ τῇ μνηστῇ του ὅτι ὁ δέκαρχος προστάζει ἀμφοτέρους ν' ἀπέλθωσι μετὰ 4000 ὁπλιτῶν εἰς τὸ στρατόπεδον, βαίνουσι δ' ἀμφοτέροι πρὸς τὸν Ἀππίον ὅπως ζητήσωσι μικρὰν τινα ἀναβολὴν ἵνα τελέσωσι τὸν γάμον· καὶ ἐνταῦθα τελευτᾷ τὸ πρῶτον μέρος.

Εἰς τὸ 6' μέρος ὁ Ἀππίος λαλήσας βραχέως τινα μετὰ τοῦ κατασκόπου τοῦ Κορνηλίου, μονολογεῖ διὰ 84 στίχων κατὰ τῶν ἐχθρῶν του καὶ περὶ τῆς ταπεινώσεως αὐτῶν, περὶ τοῦ κάλλους τῆς Βιργινίας καὶ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἐρωτός του, λέγων·

Παντοδύναμος
δὲν θά κληθῶ, ἐὰν δὲν ἴδω τάχιστα
τοῦ Ἰκιλίου τὴν τριποῦτον μνηστὴν
αἰχμαλωτὸν μου εἰς αὐτὰ τὰ δώματα.

Ἰπάγουσι κατόπιν ὁ Ἰκίλιος καὶ ὁ Βιργίνιος πρὸς τὸν Ἀππίον ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀναχωρήσεώς των, ἣν ὁμῶς οὗτος τοῖς ἀρνεῖται. Διαλέγεται δὲ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τούτων ὁ Ἀππίος μετὰ τοῦ Κορνηλίου, καὶ μαρθάνει ὅτι ὁ πιστός του Μάρκος Κλώδιος ἐνήργησεν ἵνα πολεμηθῇ ἡ ἀρετὴ τῆς Βιργινίας δι' ἐπιτηδείου τρόπου· ὁ Κορνήλιος λέγει τῷ Ἀππίῳ,

Εἶναι Πρωτεύς ὁ Κλώδιος
εἰς τὰς πλεκτάνας· οὗτος μ' ἐδεδαίωσεν
ὅτι ὑπάρχει Μέγαιρά τις ἱκανὴ
τὴν σημαντέραν κέρην μὲ τὰ γόητρα
τῶν λόγων τῆς νὰ καταστήσῃ πρέθυμον
ὡς πᾶσαν τῆς Κορίνθου ἱεροδουλον.

Ἔρχονται μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν Βιργινίαν ὁ Βιργίνιος καὶ ὁ Ἰκίλιος ἀγγέλλοντες αὐτῇ τὴν ἀποτυχίαν των παρὰ τῷ Ἀππίῳ, τὴν ἀποχαιρετῶσι καὶ ἀναχωροῦσιν εἰς τὸ στρατόπεδον· καὶ ἐνταῦθα τελευτᾷ τὸ 6' μέρος.

Εἰς τὸ γ' μέρος ἡ μένουσα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ τῆς Νουμμητορίου Βιργινία, δέχεται τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Λευκίας (ἦτο δ' αὕτη ἡ παρὰ τοῦ Κλώδιου σταλεῖσα Μέγαιρα) ἣτις διὰ κολακειῶν καὶ κακοῦ θαν κατὰ τοῦ Ἰκιλίου διαβολῶν, ὅτι δηλαδὴ ἀγαπᾷ ἄλλας γυναῖκας, καὶ ὅτι ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρως του εἶναι πλαστός, κλονίζει τὴν πεποίθησίν της, ὥστε ἐκφωνεῖ

Ἐκφῶς
τὸν τελευταῖον κρίκον τῶν ἐλπίδων μου·
ποῦ εἶσαι πάτερ, πάτερ μου πολύτιμε,
νὰ ἴδῃς τὴν ἀπάτην· ἀρὰ γε ἤξευρες
τοῦ Ἰκιλίου ταύτην τὴν ποιότητα,
καὶ εἰς μνηστειὰν μετ' αὐτοῦ μ' ἐδέσμευσας;

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ὁ Κλώδιος νὰ μάθῃ παρὰ τῆς Λευκίας τί φρονεῖ ἡ Βιργινία· ἀγγέλλει δὲ ψευδῶς τὸν ἐν τῷ στρατοπέδῳ θάνατον τοῦ Ἰκιλίου· ἡ Βιργινία ταρασσεται· ἀλλ' ἐμβαίνει ὁ θεὸς τῆς Νουμμητορίας καὶ τὴν παρηγορεῖ, συνοδεύει δ' αὐτὴν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἑστιαίδος ὅπου ἐτέλουν αἱ παρθένοι ἑορτήν· καὶ ἐνταῦθα τελευτᾷ τὸ γ' μέρος.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ 8' μέρους μαρθάνει ὁ Ἀππίος παρὰ τοῦ Κορνηλίου καὶ τῆς Λευκίας τὴν ἀποτυχίαν τῆς ῥαδιουργίας, καὶ ἀποφασίζει νὰ ἐνεργήσῃ βιαίως πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν του, καὶ διατάσσει τὸν Κλώδιον νὰ ἐκτελέσῃ τὰς προσταγὰς του, ἀλλὰ δὲν λέγει καὶ ποῖα εἶναι τὰ βίαια αὐτοῦ μέτρα· ἐπεταὶ διάλογος πολιτῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἀκούονται φωναὶ γυναικῶν. Εἰσέρχεται δὲ ἐν τῇ σκηνῇ ὁ Κλώδιος σύρων τὴν Βιργινίαν καὶ ἰσχυρίζομενος ὅτι εἶναι θυγάτηρ τοῦ ἐκ δαύλης καὶ οὐχὶ Ῥωμαία ἐλευθέρᾳ καὶ θυγάτηρ τοῦ Βιργινίου. Φθάνει δὲ τότε ὡς ἐκ περιστάσεως δῆθεν καὶ ὁ Ἀππίος,

πρὸς ὃν ὁ Κλώδιος ἀναφέρεται ζητῶν δικαιοσύνην ἡ Βιργινία καὶ ὁ θεὸς τῆς Νουμητόριος ὑπερασπίζουσιν αὐτὴν ἀναιροῦντες τοῦ Κλώδιου τὴν ἀπαίτησιν. Ἐνταῦθα ὁ Ἄππιος ποσποιεῖται τὸν δίκαιον, καὶ λέγει ὅτι τοιαύτην ὑπόθεσιν δὲν δύνανται νὰ διαλύσῃ ἐκεῖ, καὶ ὅτι τῇ ἐπαύριον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἵνα ἐξακριβωθῇ ἡ ἀλήθεια καὶ τηρηθῇ ὁ νόμος.

Τὸ ε' μέρος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, ὅπου ὁ Βιργίνιος καὶ Ἰκίλιος διατάσσονται νὰ μείνωσι μέχρι τῆς ἐξοντώσεως καὶ τοῦ τελευταίου ἐχθροῦ· ἀλλὰ καλοῦνται παρὰ φίλου τῶν νὰ δράμωσιν εἰς Ῥώμην. Φθάνουσι δὲ καθ' ἣν στιγμὴν τὸ δικαστήριον εἶχεν ἤδη δικάσει καὶ ἀναγνωρίσει τὴν πατρότητα τοῦ Κλώδιου ἐπὶ τῆς Βιργινίας· ὁ Βιργίνιος καὶ ὁ Ἰκίλιος ὑπερασπίζουσι τὴν Βιργινίαν, διαμαρτύρονται, παρακαλοῦσιν, ἀλλ' εἰς μάτην· ἡ Βιργινία παραδίδεται ὡς δούλη τῷ Κλώδιῳ. Τότε ὁ Βιργίνιος προσποιεῖται ὅτι ἀναγνωρίζει τὸ δίκαιον τοῦ Κλώδιου, ζητεῖ δὲ νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὴν Βιργινίαν, ὅπερ πῶ ἐπιτρέπεται· ἀντὶ δ' ἀποχαιρετισμοῦ ἐκβαλὼν τὴν σπάθην βυθίζει αὐτὴν εἰς τὰ στήθη τῆς Βιργινίας, ἥτις πίπτει ψυχορράχγουσα καὶ τίθεται ἐπὶ ἑδρας. Ὁ Βιργίνιος κατόπιν ἀναχωρεῖ καὶ στασιάζει. Ὁ Ἄππιος χωρὶς νὰ ταραχθῇ, προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν στάσιν καὶ νὰ σώσῃ τὴν Βιργινίαν, ἣν φέρουσιν ἐκ νέου ἐπὶ ἑδρας εἰς τὴν σκηνὴν, ὅπου μετ' ὁ λίγον φθάνει καὶ ὁ Ἰκίλιος ξιφήρης μεθ' ὀπλιτῶν πολλῶν. Ὁ Ἰκίλιος περιπτύσσεται τὴν Βιργινίαν, ἥτις ἀφ' οὗ ἠρώτησε ποῦ εἶναι ὁ πατήρ τῆς, προφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἰκίλιου καὶ ἐκπνέει. Ὁ Ἰκίλιος λαλεῖ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ὁμνύει ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ Ἀππίου, καὶ διεγείρει τὸ πλῆθος. Κατόπιν ἔρχεται εἰδῆσις ὅτι φθάνει ὁ Βιργίνιος μετὰ τῶν λεγεόνων. Φθάνει κατόπιν καὶ ὁ Ἄππιος νὰ διαλύσῃ τὴν στάσιν, ἀλλ' εἰσέρχεται καὶ ὁ Βιργίνιος ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ πολλοὺς ἐνόπλους· ὁ Ἄππιος ζητεῖ βοήθειαν παρὰ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ δὲν εἰσακούσται· ὁ λαὸς καταλύει τὴν δεκαρχίαν, ἐκλέγει Ἰπάτους τὸν Βαλέριον καὶ Λεύκιον, καὶ Δημάρχους τὸν Ἰκίλιον καὶ τὸν Βιργίνιον, ὁ δὲ Ἄππιος ἀπάγεται εἰς φυλακὴν. Ἐρχονται ἱερεῖς! ἵνα ἐνταφιάσωσι τὸν νεκρὸν τῆς Βιργινίας καὶ ἀκούεται μακρόθεν πένθιμος μουσικὴ!! Τέλος ὁ Βιργίνιος ἀποπειρᾶται νὰ φονευθῇ, ἀλλὰ τὸν ἐμποδίζει ὁ Ἰκίλιος· καὶ οὕτω τελευτᾷ τὸ δράμα.

Ἡ ἐκλεκτὴ καὶ διαφέρουσα αὕτη ὑπόθεσις πολλῶν ἀπησχόλησε τὴν καρδίαν καὶ τὸν κάλαμον, ἐν οἷς διαπρέπει ὁ περικλεὲς τῆς Ἰταλίας τραγικὸς Ἀλφιέρης, οὗ τινος ἡ φερώνυμος τραγωδία πολλὴν ἔχει τὴν δραματικὴν ἀξίαν. ("Ἐπεταὶ συνέχεια.")

ΠΑΝΔΩΡΑ.

Τὸ γραφεῖον τῆς «Βέριτας» φέρει τὴν ἐξῆς στατιστικὴν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ὅλου τοῦ κόσμου.

ΙΣΤΙΟΦΟΡΑ.

Σημαῖαι	Ἀριθ. πλοίων	Τόννοι
Ἀγγλική	23,165	6,993,153
Ἀμερικανική	7,025	2,400,607
Γερμανική	4,320	1,046,044
Νορβεργική	3,652	969,882
Ἰταλική	3,395	997,570
Γαλλική	4,968	891,828 (*)
Ἰσπανική	3,036	535,607
Ὀλλανδική	4,690	444,111
Ἑλληνική	1,860	375,680
Ῥωσική	1,306	346,175
Σουηδική	1,930	340,188
Αὐστριακή	862	317,780
Δανική	1,415	185,510
Πορτογαλλική	368	87,018
Βελγική	73	26,138
Διάφοροι	464	117,196
Ὀλότης	59,515	16,042,498

ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ.

Σημαῖαι	Ἀριθ. πλοίων	Τόννοι
Ἀγγλική	2,425	1,651,567
Ἀμερικανική	597	514,792
Γαλλική	288	212,976
Γερμανική	127	155,131
Ἰσπανική	143	72,845
Αὐστριακή	74	44,312
Ὀλλανδική	82	39,405
Ἰταλική	86	36,358
Ῥωσική	62	28,422
Σουηδική	85	18,633
Πορτογαλλική	18	13,126
Δανική	44	12,085
Βελγική	14	10,442
Νορβεργική	27	7,321
Ἑλληνική	8 (**)	3,261
Διάφοροι	49	23,550
Ὀλότης	4,113	2,793,582

(Ἀ μ α λ θ ε ι α.)

(*) Σ. Π. Φαίνεται ἐπὶ τὸ γραφεῖον Veritas, δὲν λέγει πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, διότι οἱ ἀνωτέρω δύο ἀριθμοὶ οἱ περὶ τοῦ γαλλ. ναυτικοῦ οὐδόπως συμφωνοῦσι πρὸς ὅ,τι τὴν ὁ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἐβρέθη ἐν τῇ Γαλλικῇ Βουλῇ· ἰδοὺ τί εἶπεν ὁ Κ. Dessaux· «Τὸ 1864 εἶχονεν 11,374 πλοῖα, τόνων 1,800,000, τὸ δὲ 1869, εἶχονεν μόνον 8,129, τόνων, 1,500,000.»

(**) Σ. Π. Γράφει 11.